

Expunere de motive

Lege pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 2/2021 privind depozitarea deșeurilor

Descrierea situației actuale

Autoritățile publice trebuie să gestioneze deșeurile municipale în mod corespunzător. În cazul unor nerespectări ale obligațiilor de planificare în ceea ce privește eliminarea deșeurilor se poate ajunge la blocaje, ori la soluții temporare neconforme sau costuri crescute suportate de comunități în cazul aplicării soluțiilor de urgență.

Ordonanța nr. 2/2021 privind eliminarea deșeurilor prevede în cadrul articolului 32 că: „*În cazul în care depozitul de deșeuri în funcțiune depășește 75% din capacitatea sa destinată, autoritățile administrației publice locale vor fi obligate să ia măsuri pentru deschiderea unui depozit de deșeuri municipale.*” Acest articol, așa cum este formulat la momentul actual, menționează prevederi insuficiente și vagi. În acest sens, ordonanța nu definește, nu detaliază măsurile pe care autoritățile locale trebuie să le facă, nu menționează termene pentru implementarea acestor măsuri, nu prevede obligații de informare și nici nu prevede sancțiuni în cazul neimplementării măsurilor.

Deschiderea unui nou depozit de deșeuri municipale de către autorități este un proces de durată, ce presupune parcurgerea mai multor etape. Acest etape includ localizarea unui teren adecvat, efectuarea studiilor și documentațiilor tehnice necesare, obținerea aprobărilor și acordurilor necesare, întocmirea proiectului tehnic și autorizarea acestuia, și aranjarea instalării efective a depozitului. În ciuda existenței unui cadru instituțional funcțional, toate aceste etape pot dura în mod realist câțiva ani. Un exemplu de cum provocările întâmpinate în practică ar putea cauza întâzieri lungi este cel referitor la județul Ilfov și București. Problematika deschiderii unui nou depozit de deșeuri a fost o preocupare continuă în această zonă de câțiva ani. În acest scop, un contract de asociere, nr. 23927/23.12.2022, a fost încheiat între Consiliul Județean Ilfov și Primăria Municipiului București, în baza căruia Consiliul Județean Ilfov a fost autorizat să selecteze un teren cu o suprafață de aproximativ 24 de hectare pentru a facilita construirea Centrului Integrat de Management al Deșeurilor București–Ilfov. Totuși, aproape doi ani mai târziu, identificarea unui teren adecvat continuă să fie o zonă de dificultate semnificativă, iar procesul de implementare nu a progresat. Exemplul arată cât de provocatoare și de lungă durată poate fi faza inițială a unui astfel de proiect.

Necesitatea reglementării

Exemplul evidențiat demonstrează că în forma actuală, cadrul normativ nu prevede suficiente instrumente pentru a preveni blocaje care pot apărea referitoare la gestionarea deșeurilor. Lipsa unor proceduri clare, a unor termene definite și implicit a unui mecanism de responsabilizare sub formă de sancțiuni, poate alimenta întârzieri în inițierea și derularea proiectelor de dezvoltare a infrastructurii de eliminare a deșeurilor.

Pentru a garanta că autoritățile publice, precum și operatorii depozitelor gestionează situațiile de atingere a capacității maxime a depozitelor existente este necesară modificarea legislației în sensul definirii unui mecanism de acțiune planificată. Introducerea unor notificări periodice, la 75% și 90% din capacitate, permite autorităților să primească date actualizate privind gradul de umplere al depozitelor, ritmul de acumulare și estimarea momentului în care va fi necesară extinderea capacităților. În al doilea rând, această transparentizare facilitează coordonarea între instituțiile implicate, fundamentarea deciziilor și evaluarea riscurilor la nivel local și județean.

În același timp, prin instituirea obligației de elaborare și aprobare a unui plan, autoritățile vor deține un instrument care le permite să fundamenteze din timp demersurile necesare noului depozit – identificarea amplasamentului, realizarea studiului, identificarea posibilelor surse de finanțare. Beneficiile acestei reglementări prevăd garantarea continuității serviciilor de salubritate, reducerea riscurilor, utilizarea eficientă, transparentă și predictibilă a resurselor publice.

Obiectivul propunerii legislativ

Prin modificarea realizată la art. 32 alin. (1) se introduce obligația operatorului depozitului de a notifica autoritățile la momentul când capacitatea depozitului atinge pragul de 75%. Această prevedere este necesară pentru ca autoritățile locale să primească informații complete și în timp util privind gradul de umplere al depozitului, aceste informații fiind necesare pentru planificarea noilor capacități de eliminare.

În continuare, la art. 32 alin. (2) autoritățile au obligația să elaboreze și să aprobe, în termen de 90 de zile de la primirea notificării, un plan de acțiune pentru asigurarea capacităților de eliminare a deșeurilor municipale. Prin această completare, ceea ce era vag formulat anterior, de „a lua măsuri”, devine o obligație concretă, care menționează inclusiv conținutul minim al planului, demersurile necesare, precum și responsabilitățile fiecărei instituții. Măsura întărește inclusiv transparentizarea procesului decizional, deoarece planul de acțiune devine un document public, permițând cetățenilor și altor organisme interesate să fie informați cu privire la demersurile realizate de autorități.

Prevederea de la art. 32, alin. (3) stipulează că planul de acțiune trebuie pus în aplicare într-un termen de maximum un an de la primirea notificării. Reglementarea introduce, de asemenea, și un al doilea prag critic, de avertizare. La art. 32 alin. (4) se stabilește obligația operatorului de a notifica autoritățile cu date actualizate și la atingerea nivelului de 90% din capacitatea autorizată. În cadrul aceluiași alineat, autoritățile locale au obligația să informeze Ministerul Mediului cu privire la stadiul implementării planului de acțiune.

Prin modificarea de la art. 32, alin. (5) se instituie un mecanism de responsabilizare, autoritățile sunt obligate să motiveze eventualele întârzieri apărute, precum și să adopte, hotărârile necesare pentru aprobarea/implementarea planului. În mod recurent, din practica administrativă, reies cazuri în care diverse proiecte au rămas blocate din diverse motive administrative, financiare sau politice.

Implementarea etapizată a măsurilor din plan este prevăzută la art. 32, alin. (6). Scopul este ca până la atingerea capacității autorizate, autoritățile să dispună de soluții alternative, asigurându-se o tranziție controlată.

Consolidarea controlului prin instituirea obligației de informare a Curții de Conturi sau alte instituții abilitate este prevăzută la art. 32, alin. (7). Întărirea monitorizării externe de către alte instituții abilitate contribuie la o responsabilizare mai mare a autorităților.

În privința regimului sancționator, reglementarea propune completarea art. 33, prin introducerea sancțiunilor pecuniare în cazul nerespectării obligațiilor introduse.

Impact socio-economic și juridic

Prin modificările propuse, reglementarea contribuie la un impact semnificativ pozitiv asupra cadrului legislativ existent, întărind creșterea transparenței și a responsabilității instituționale. Completările aduse prezentului cadru legislativ elimină din caracterul ambiguu al obligației autorității locale, introducând obligații clare de notificare, planificare, implementare etapizată și raportare. Totodată, reglementarea aduce și impact pozitiv asupra cetățenilor și comunităților. Se asigură, în primul rând, prevenirea situațiilor în care depozitele existente se apropie de capacitatea maximă fără soluții alternative, cazuri în care cetățenii ar asista la acumulare necontrolată a deșeurilor sau la creșterea costurilor, sau chiar la utilizarea unor soluții de avarie neconforme. În al doilea rând, prin caracterul public al planului de acțiune și prin obligațiile de raportare instituite către autoritățile centrale, cetățenii vor avea acces la informații clare privind modul în care sunt gestionate deșeurile la nivel local. Aceasta contribuie atât la creșterea încrederii în administrație cât și la responsabilizarea factorilor de decizie.

Reglementarea nu introduce obligații noi, ci doar le clarifică și detaliază pe cele actuale, fără a avea un impact economic suplimentar asupra bugetelor. Astfel, prin introducerea unor

mecanisme de notificare și planificare, prin precizarea unor termene, actul normativ permite economisirea resurselor publice și creșterea eficienței procesului de gestionare a deșeurilor.

Ana-Cynthia-Ioana PĂUN,

Senator USR

GIURGIU
ADRIAN

VĂDUVA ȘUMÎTRU

COLIBAN ALLEN

Oprescu Huzel

Tabel semnături

Lege pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 2/2021 privind depozitarea deșeurilor

Nume si prenume	Semnătură	Grup parlamentar
CIBU DEACONU RUXANDRA		USR
NEGAI EUGEN PETRUS		USR
FLUSAR ANDREI GEORGE		USR
Paraschivescu Ovidiu		USR
BLAGA DANIEL		USR
Emmanuel Ungureanu		USR
STELIAN ION		USR
SEBASTIAN COENIC		USR
STEFAN-ILIAN HORNET		USR
RUS VASILE CIPRIAN		USR.
POLYANNA HANGAN		USR
Mihail Radu Nitelce		USR
Bodea Marius		USR
Stoianescu Alexandru		USR
IOBRA ERETA PREZINT		USR
MANDRU CĂTĂLIN-EMIL		USR
MARU AMBROZIE-RINCU		USR
Dimitrie Alcantara		USR
CRISTIAN BRIAN		USR

[illegible]